

CONSELL DE LA ZONA 05 (barri de Balàfia i entorns)

Sessió ordinària realitzada l'11 de novembre de 2020, al Centre Cívic de Balàfia.

Assisteixen a la reunió:

Entitats:

A.VV de Balàfia; Escola Bressol Municipal; Assoc. Dona Balàfia; Escola Països Catalans; Grup Municipal PP; Grup Municipal PSC; Grup Municipal C's; Grup Municipal JxCat; Escola de Pinyana; Serveis Socials; Assoc. Recreativa Kina Kreu; Escola Oficial d'Idiomes; F. Oncolliga; Associació d'Escacs; i Esplai Balàfia.

Persones registrades:

Toni Baró; Ángeles Amador; Adrià López; Francesc Caballero; Xavier Palau; Isabel Hornos; Teresa Farré; Josep M. Pujal; Àngel Montull; Robert Cabasés; Ignasi Servià; Lluís Surroca; Isabel Sáez; Josepa Farreny; Judit Boria; Adrià Serrano; Cristina Morón; Isaac Caballero; José M. Córdoba; Miquel Àngel Arévalo; Mireia Moliné; Jordi Borràs Burgués; i Hatem Rivadulla.

Per l'administració municipal:

La regidora de zona i presidenta del CdZ05, Jordina Freixanet; la regidora de Participació Ciutadana, Elena Ferré; el regidor d'Habitatge i Transició Ecològica, Sergi Talamonte; els tècnics de Medi Ambient Esther Fanlo i Joan Balasch; la tècnica de Participació Ciutadana, M.J. González; i el coordinador tècnic dels Consells de Zona, Francesc Mòdol.

S'inicia el plenari del Consell de la zona 05 amb la benvinguda de les regidores Jordina Freixanet i Elena Ferré, les quals manifesten la seva satisfacció per poder realitzar la reunió en format presencial, després de tantes setmanes de confinament a causa de la COVID-19. La regidora de zona, Jordina Freixanet, fa una reflexió sobre la importància de saber treure tot el profit a les noves tecnologies, davant d'una situació com l'actual que ha trastocat totalment els protocols relacionals a què ens havíem acostumat.

Desenvolupament del 2n punt de l'ordre del dia: "Informació sobre el desplegament de la recollida Porta a Porta (PaP) de les escombraries".

El regidor de zona, Sergi Talamonte, contextualitza com a referent positiu l'experiència que, des de 2018, es va fer a la zona de Ciutat Jardí i de Vila Montcada, on actualment s'ha arribat fins a un 88% d'efectivitat en la recollida selectiva, i amb una percepció positiva del servei, per la comoditat i l'erradicació de les males olors i la brutícia al carrer. Talamonte justifica la necessitat d'anar escampant el PaP a altres zones de la ciutat, atès que en base a la legalitat del marc medi ambiental europeu, estatal, i autonòmic, el 2030 a Lleida s'haurà de poder assolir un resultat mínim del 70% de la recollida selectiva, molt lluny de la realitat actual que tot just arriba al 37% de mitjana.

A més, posa en consideració que l'empresa que fa el tractament de les escombraries factura anualment a la Paeria la molt elevada xifra de 6 milions d'euros, raó per la qual fer el PaP, a banda d'avantatges medi ambientals, també ha de permetre un important estalvi per a la comunitat¹.

¹ Es calcula que el porta a porta pot arribar a suposar un estalvi superior als 2 milions d'euros a l'any.

Quant a la incentivació de bones pràctiques individuals en la recollida selectiva, el regidor d'Habitatge i Transició Ecològica anuncia que s'està estudiant la manera com es premiarà el reciclatge ben fet (probablement es farà una bonificació sobre l'import de la taxa municipal de recollida de residus), a la vegada que també quin tipus de mesures de control i/o penalització podran establir-se vers les persones que no col·laborin.

Complementant les explicacions de caràcter contextual que ha realitzat el regidor Talamonte, la tècnica de la regidoria de Medi Ambient, Esther Fanlo, aprofundeix en l'argumentari específic a favor de la necessitat de fer un millor reciclatge, fent esment: 1. que millorant la gestió i tractament de residus hom disminueix l'emissió de gasos d'efecte hivernacle; 2. que una mala gestió de la recollida de residus es una de les causes de l'esgotament de recursos i primeres matèries, i de la contaminació de mars i oceans; i 3. que les emissions produïdes per l'extracció i la fabricació de nous productes es poden disminuir si es milloren els índex de prevenció i de reciclatge.

Relacionat amb la vessant pràctica del Porta a Porta, la tècnica, Esther Fanlo, explica: què és el PaP²; què s'aconsegueix amb el PaP³; com s'està fent el PaP a altres ciutats del món⁴; i com s'organitzarà el lliurament i la recollida (dies i horari) de resta, envasos, paper-cartró, orgànica, i vidre. Fanlo, acaba la seva exposició informant que la implantació es farà de manera gradual i que durant aquest període es visitaran totes les comunitats de veïns i cases unifamiliars; que se les hi lliurarà material per a la recollida; i que s'informarà tothom mitjançant fulletons, cartells, anuncis, xerrades, jornades obertes, i servei d'atenció telemàtica.

Intervencions relacionades amb el 2n punt de l'ordre del dia:

Xavier Palau, veí i representant del grup municipal del PP. Manifesta, en base a la llei de protecció de dades, el seu interès per saber com es gestionarà la privacitat de les persones usuàries del servei PaP. En relació a l'esmentat servei de recollida d'escombraries, Palau formula les següents preguntes: 1. què haurà de fer un veí si el dia previst -per qualsevol circumstància- no pot baixar les escombraries al carrer?; 2. com s'ho faran les persones que viuen soles i tenen problemes de mobilitat o de salut, i que no poden baixar a tirar les escombraries?; 3. hi haurà control i es sancionarà les persones que no realitzin correctament el porta a porta?; i 4. es té consciència que hi haurà gent que enlloc de participar en la selectiva PaP preferirà portar les seves deixalles als contenidors de barris del costat, on no es faci el PaP?

Quant a extrapolar el model de recollida PaP de Ciutat Jardí a Balàfia, Xavier Palau opina que hi ha moltes variables⁵ que obligaran a readaptar-lo.

Finalment, Palau parla de l'existència d'una interacció entre la realització eficient de la recollida PaP i una millora urbanística de la xarxa de voreres del barri, ja que al seu entendre moltes d'elles (especialment les del barri històric) no són prou amples.

² La recollida selectiva porta a porta consisteix en lliurar els residus ben separats davant de la porta de casa, seguint un calendari preestablert per a cada fracció.

³ Fomentar la corresponsabilització de la ciutadania en la cura del Medi Ambient; evitar l'anonimat en el lliurament dels residus; incrementar substancialment el percentatge de la recollida selectiva i millorar la qualitat dels carrers, per la retirada de gairebé tots els contenidors; reduir el cost de l'entrada de residus a l'abocador i augmentar els ingressos pel retorn dels reciclables; etcètera.

⁴ Es parla de referents com els de San Francisco; Adelaide; Ljubljana; Seül; Milà; Berlín; Barcelona; també el d'altres 200 municipis catalans més petits.

⁵ Densitat de població molt més alta; major mobilitat als carrers; existència de molt més comerç i serveis; etcètera.

Josepa Farreny, veïna i representant de l'associació Dona Balàfia. Manifesta el seu desig que aviat el servei de recollida PaP es faci extensiu a la totalitat del barri.

Josep M. Pujal, veí i representant de l'Esplai de la Gent Gran. Veu molt positivament la proposta del PaP, tot i que palesa dubtes sobre si moltes de les comunitats de veïns disposaran de l'espai suficient on guardar tots els estris que al seu entendre necessitaran.

Ignasi Servià, AVV. Subscriu la idea que el projecte PaP es faci extensiu a tota la ciutat, tan aviat com sigui possible, i que, mentrestant, on encara no hi hagi el PaP, es comenci a fer pedagogia i publicitat sobre la importància de fer bé la recollida selectiva.

Quant el sistema d'acreditació d'usuari del PaP, per a fer ús dels contenidors, proposa que a més del **clauer** identificador amb el seu codi personal, també hom pugui preveure la utilització dels telèfons amb tecnologia *smartphone*.

Isabel Sáez, AVV. Verbalitza la seva preocupació davant el fet que algunes cases antigues no disposin prou espai per a fer el procés de separació selectiva, tal com se'ls demanarà; com també pel fet que les voreres de davant de les cases quedin obstruïdes per l'acumulació de bosses amb residus domèstics.

Quant a l'anàlisi de resultats que s'ha fet de la recollida PaP a Ciutat Jardí, Sáez puntualitza que s'ha de tenir en compte -com a variable- que hi ha veïns de Ciutat Jardí que porten la brossa als contenidors de Balàfia, perquè els resulta més còmode.

Finalment, Sáez es queixa que resulta molt incòmoda la introducció de bosses -amb envasos- als contenidors grocs, atès que la boca d'aquests és petita, raó per la qual -al seu entendre- hi ha gent que opta per dipositar les bosses al terra.

Ángeles Amador, AVV. Corroborava una idea apuntada anteriorment, en el sentit que -al seu entendre- l'espai de molts habitatges és just per a tenir-hi tots els contenidors que cal per a reciclar cada fracció per separat.

Jordi Borràs, veí. S'interessa per saber com és farà la separació de residus generats durant els actes socials que s'organitzin al Centre Cívic de Balàfia.

Mireia Moliner, Escola Bressol. A l'hora de planificar com s'haurà de fer el PaP, demana que es tingui en compte que l'Escola Bressol genera molt material de rebuig, especialment de bolquers d'infants, raó per la qual considera totalment insuficient que amb el PaP se'ls hi recullin una vegada a la setmana; al respecte, demana una solució personalitzada. Quant a la resta de residus, Moliner afirma que en produeixen poca quantitat.

Finalment, com a usuària del servei PaP a la vila d'Alcarràs, afirma que una vegada s'adquireixen els nous hàbits resulta molt còmode.

Isaac Caballero, veí i representant del grup municipal C's. Pregunta: en el cas que tècnics municipals hagin d'actuar de manera coercitiva amb aquells veïns que no facin la recollida selectiva, en base a quina empara legal ho faran?

Toni Baró, AVV. Ofereix els mitjans de l'AVV Balàfia per a informar els veïns de quan i com serà la implantació del PaP a Balàfia.

En relació a diferents temes que s'han plantejat sobre el PaP, i a petició del regidor Talamonte, la tècnica Esther Fanlo respon: 1. que ara mateix no és problema que algú porti els seus residus a un contenidor fora de l'àrea del porta a porta, sempre i quant es faci bé, és a dir: cada cosa al contenidor que toca. No obstant això, adverteix que quant el PaP es generalitzi a tot Lleida, qui no pugui ajustar-se als horaris i dies del PaP solament disposarà del recurs de

portar les deixalles als 2 o 3 punts de emergència que s'habilitaran a la ciutat; 2. que la recollida PaP és fàcil per a qui fa bé la selecció (cada fracció el dia que toqui), però que complica les coses a qui no faci correctament la separació de les fraccions, atès que haurà de guardar a casa totes les deixalles barrejades fins l'únic dia de la setmana en què hi haurà la recollida de les bosses de rebuig; 3. que hi haurà marge per a decidir quin dia es farà la recollida de cada cosa, segons les necessitats específiques de cada barri; 4. que quan es realitzin activitats al Centre Cívic, els organitzadors hauran de fer la separació de les fraccions com tothom, cada cosa al seu contenidor; 5. que el temps en què les bosses romandran davant el portal de les cases serà curt (unes dues hores, previsiblement entre les 20.00 i les 22.00h); 6. que si una vorera és massa estreta, hom pactarà amb la comunitat de veïns afectada el lloc més pròxim on dipositar les bosses; 7. que les boques dels contenidors grocs són expressament petites perquè la gent es conscienciï que s'han d'esclafar bé els envasos de plàstic i els *bricks*, per retreure'ls-hi l'aire i així ocupar menys volum; 8. que els residus orgànics podran baixar-se cada dia a un contenidor del carrer, que s'obrirà mitjançant un clauer amb el codi d'identificació corresponent a cada habitatge⁶.

Quant a les necessitats especials de l'Escola Bressol, Esther Fanlo confirma que quan s'implanti la recollida selectiva es pactarà amb el seu centre una solució personalitzada, que doni resposta al tipus de residus específics que produeixen; i, en referència a quins seran els criteris de privacitat que s'aplicarà a les persones usuàries del servei PaP, diu que la informació de què hom disposarà serà molt bàsica: la que permetrà fer el seguiment de si els veïns d'un habitatge determinat compleixen correctament els protocols de recollida o no (baixar cada fracció separatament, el dia i hora que correspongui), i, en conseqüència, poder aplicar un benefici fiscal a la gent que ho faci bé. Fanlo deixa clar que ningú més que l'ajuntament podrà fer ús d'aquesta informació; i quant a la possibilitat que algú vulgui tafanejar què ha posat algú altre dins de la seva bossa, assegura que les bosses que es faran anar seran opaques.

Una idea que la tècnica municipal de Medi Ambient vol remarcar de manera especial, és que la realització del PaP comportarà com a valor afegit una millora del paisatge urbà i guanyar més espai a la via pública, com a conseqüència de la retirada dels actuals contenidors.

Redundant en la qüestió de l'autorització a la Paeria de les dades personals dels usuaris del PaP, el regidor Sergi Talamonte assegura que no s'obligarà a ningú, però adverteix que qui no col·labori no podrà optar a la reducció fiscal que aplicarà la Paeria sobre la taxa de la recollida d'escombraries, a més, diu, quan el sistema PaP estigui desplegat a tota la ciutat, qui no s'hi aculli no disposarà del clauer d'identificació per a obrir i dipositar -còmodament- l'orgànica a un contenidor prop de casa seua. Talamonte insisteix en el fet que la recollida PaP no ha de ser anònima, s'ha de poder saber -amb nom i cognoms- qui ho fa bé i qui no, perquè aquesta és l'única manera que els tècnics puguin fer el seguiment que permetrà assessorar les persones que necessitin ajuda.

Quant al retard en el desplegament del PaP a Balàfia, el regidor d'Habitatge i Transició Ecològica diu que en bona part ha estat degut a circumstàncies derivades de la pandèmia de la COVID-19, tot i que afegeix que també ha influït el fet que llnet té un contracte vigent fins a 2024, i que ha calgut renegociar aquells serveis que en el seu dia no s'hi van incloure.

Relatiu a la privacitat de les persones que participin en el servei de recollida PaP, la regidora de Participació i Lluita contra la Corrupció, aclareix que l'autoritat catalana de protecció de dades ha emès informes que avalen que no hi ha vulneració en el tractament que hom pretén fer de la recollida selectiva.

⁶ S'estudiarà si, a banda d'identificar-se amb un clauer codificat, també és possible fer-ho amb la tecnologia dels "smartphone".

Desenvolupament del 3r punt de l'ordre del dia: “preveure un estudi de futur sobre quins nous espais sociocomunitaris municipals caldrien al barri, atesa la previsible sobre ocupació del Centre Cívic”.

La regidora de Participació, Elena Ferre introdueix el sentit d'aquest punt de l'ordre del dia, fent esment al fet que Balàfia és un barri molt dinàmic, raó per la qual és aconsellable anticipar-se -i trobar una resposta, en el si del Consell- abans que la sobre ocupació del Centre Cívic esdevingui un problema de gran magnitud.

Intervencions relacionades amb el 3r punt de l'ordre del dia:

Josep M. Pujal, veí i representant de l'Esplai de la Gent Gran. Comparteix la idea que cal avaluar quines són les necessitats de Balàfia quant a espais que permetin atendre les necessitats sociocomunitàries existents i les que hom preveu que hi haurà a mitjà i llarg termini. Pujal suggereix la creació d'una comissió de treball que, en projecció de la previsió demogràfica de la zona, estudiï alternatives que possibilitin donar resposta a la més que previsible saturació del Centre Cívic del barri, que, a banda de l'activitat associativa tradicional, també és el lloc des d'on s'estan atenent les persones que, en un nombre creixent, demanden les ajudes de Serveis Socials.

Toni Baró, AVV. En referència a la previsió de nous espais públics per a usos sociocomunitaris, manifesta la seua conformitat perquè un grup de treball estudiï les possibilitats que hi ha, entre les quals fa esmenta al Mercat, a l'antic Tanatori, i a l'edifici de les antigues escoles.

La regidora de Participació, Elena Ferre, fa una invitació perquè les persones interessades s'apunten per a formar part de la comissió encarregada de fer una previsió de quines seran les necessitats futures d'espai sociocomunitari a la zona 05.

Desenvolupament del 4t punt de l'ordre del dia: “Torn general de preguntes i/o propostes”.

Ignasi Servià, AVV. “Atès el delicat moment que, com a societat, estem passant arran de la pandèmia de la COVID-19”, denuncia que els autònoms de Lleida que s'han pogut acollir a l'ajuda de 2.000 euros encara no hagin cobrat.

Xavier Palau, veí i representant del grup municipal del PP. És del parer que caldria preveure un pla de revitalització dels carrers de la zona antiga de Balàfia.

Toni Baró, AVV. Fa esment a diverses peticions concretes⁷, de les quals -segons afirma- ja en té constància la Paeria. Quant a altres temes generals, Baró opina: 1. que la ciutat de Lleida ha de millorar molt en matèria de civisme, car hi ha massa gent que llença deixalles a terra i/ o que no recull els excrements del seu gos; 2. que la Paeria hauria d'intensificar la recollida de fulles i altres restes vegetals que s'acumulen durant aquesta època d'any; i 3. que l'aplicatiu municipal Appunta és molt útil, tot i que al seu entendre també hauria d'incorporar un sistema que permetés la geolocalització de les denúncies.

El representant veïnal finalitza la seva intervenció: 1. demanant informació de com s'està desenvolupant el pla de fusió de les escoles de Balàfia i Pinyana; 2. fent constar la seua preocupació vers l'ocupació d'alguns d'habitatges/locals i per les activitats que s'hi realitzen en temps de pandèmia; i 3. comunicant que l'AVV vol esbrinar si, a banda del constructor que

⁷ Reclama: 1. la reposició dels arbres que s'han mort en algunes zones del barri; 2. la millora de l'enllumenat en alguns carrers; 3. la realització del parc per gossos que hi ha previst de fer; 4. la reparació i manteniment del Parc de les Vies; 5. resoldre aspectes urbanístics i de mobilitat al carrer Penedès i entorn del Mercat.

va denunciar la Paeria i que haurà de rebre una compensació econòmica, també hi ha altres petits propietaris de la finca amb dret a ser indemnitzats.

Hatem Rivadulla, Veí. En referència al desenvolupament de la transició ecològica de la ciutat, pregunta si existeix un pla per a la implantació generalitzada de punts de càrrega lenta per a vehicles elèctrics, atès que al seu entendre és l'opció més barata i la que pot permetre que molta més gent pugui disposar d'aquest servei.

Adrià Lopez, Escola Països Catalans. Demana que la part de Balàfia de la rambla del Corregidor Escofet, tingui el mateix tractament paisatgístic (arbrat, massa arbustiva i enjardinament) que té la part corresponent Pardiniyes.

Judit Boria, Escola Oficial d'Idiomes. Denuncia manca de vigilància a l'entorn del recinte de l'Escola Oficial d'Idiomes. Boria afirma que s'hi fan pintades i que alumnes i treballadors de l'escola han patit robatoris diversos, fins i tot -a l'espai d'aparcament- de bicicletes.

En resposta a algunes de les coses a què s'han fet esment, el regidor d'habitatge i transició ecològica, Sergi Talamonte, informa: 1. que es treballa per la creació d'un parc d'habitatge públic, gràcies al qual tothom pugui fer efectiu el seu dret a un habitatge digne, a la vegada que, també, s'està lluitant -policialment- contra les organitzacions mafioses que ocupen habitatges buits i especulen amb ells; 2. que ADIF preveu implementar punts de recàrrega de cotxe a les estacions de ferrocarril que gestiona; 3. que la plantació d'arbres i massa arbustiva que s'ha fet a la banda de Pardiniyes de la rambla Corregidor Escofet, es farà també extensiva a la part de Balàfia de l'esmentada rambla, prèvia reparació dels trams de sistema de reg que estiguin malmesos; 4. que es faran millores de jardineria al Parc de les Vies; i 5. que s'està treballant en un projecte que permetrà sancionar els propietaris de gossos que no recullin les femtes de les seues mascotes, mitjançant la creació d'un cens de gossos vinculat a l'ADN de cada animal.

La regidora de Zona, Jordina Freixanet, en referència a les millores pendents del carrer Penedès (quant a mobilitat, aparcament, i altres), recorda que la Paeria està a l'espera que veïnes i veïns triïn quina de les quatre solucions que van proposar els tècnics municipals és la que prefereixen, feta la qual cosa ja podria fer-se'n l'execució.

Davant la possibilitat que fos necessari obrir un procediment participatiu per a la tria d'una de les quatre propostes municipals per a la millora del carrer Penedès, la regidora Elena Ferre ofereix el suport de la seva regidoria.

Sobre els punts de recàrrega per a vehicles elèctrics, la regidora Freixanet esmenta el fet que els existents s'estan utilitzant molt per sota de la seva potencialitat i que caldria avaluar si una ampliació de la xarxa de recàrrega incentivaria realment que hi hagués més gent que hom decidís a fer el pas de comprar-se un cotxe elèctric.

Respecte a la relació de temes pendents de què ha parlat el president de l'AVV, la regidora de zona respon que n'és conscient i que s'hi està treballant.

Finalitzat el torn general de preguntes i/o propostes, la presidenta del Consell de Zona, Jordina Freixanet, agraeix les aportacions de les persones assistents i dona per acabada la sessió plenària.

Francesc Mòdol, coordinador tècnic del Consell de Zona.
Lleida, 11 de novembre de 2020.